

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1908. március 5.

53. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hírletek 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Karneval halála.

Kedv, szín, hangulat: minden hiányzott az idei farsangból. És szürkébb lett volna a legszürkébb házi állatnál, ha közbe-közbe nem vegyült volna egy-egy groteszk fiumei „közesemény” zsvivaja, amely egy kis — mulatságot okozott. Régi igazság az, hogy nem csak a mulatók mulatnak, hanem a nézők is. Sőt a nézők gyakran jobban is mulatnak, mint a szereplésre „hivatottak”. S a halványan jelzett fiumei „közesemények” szemléleténél pedig, becsületeszóra merjük vallani, csakis a nézőké volt a szerencse, hogy kedvükre kikacaghatták magukat. Tulajdonképpen azonban a „közeseményű” mulatságokban nem is azt akarták elérni, hogy kívül a markukba vagy a szemük közé ne vessenek, hanem azt, hogy sárguljanak az irigységtől, hogy a — színpad nélkülok is tele van! Nohát, teli volt. Csakhogy Coriolánus szerepét Falstaff vette magára; Hamletet valami félkegyelmű frimfi játszhatta s az orléansi szüz maszkját bizonyára ráadták egy statisztá ripacsos arcára, aki a szezonban gesztenyét süített a Torrecivica alatt. Szerencse, hogy farsangra estek azok a „közesemények” s semmi sem tűnt föl, ami természetellenes volt, s amiben a fej-tetőre állott a józan elme és a logika.

Hanem, nagyságos közönség és még nagyságosabb hangadó urak! Meghalt a Karneval s e pillanattól fogva visszazökken az elme a régi kerékvágásába s a fej-tetőre állt a logika is letörli magáról a confetti és a coriolandoli port, kidörzsöli szeméből a pezsgő mámorát s — talpára áll. Azaz, ezek után már indokolatlan lesz a komédiázás, a paprikajancsiszkodás s komolyan kell azokba a dolgokba fogni, amik — tetszik tudni — az „állameszme” érdekében, meg — tetszik még emlékezni rája? — a fiumei „magyar-olaszbarátság” jövőbeni megszilárdítását eredményezhetik. Mert, meg ne kövessünk e szavakért, az „állameszme” Fiumében eddigelé mindig csakis farsangkor hallatott magáról. A fiumei magyar-olasz barátságot pedig szintén csak karneváli mámorban emlegethették, mert ezt itt mi, látó és halló magyarok, éppen úgy nem tapasztalhattuk még, mint annak az „állameszme”-nek a — respektálását, éppen azok részéről, akik a hazát, az államot, az állameszmet — mandátumra való beváltás céljából — mindig az ajkukon kordják s csakis „jó társaságban” ejtik ki. Ma már tehát le a csörgős sipkákkal, ki a kezéből a palackokat és a patogó castagnetteket! Szeretnők látni, hogy dolgozni tudnak-e azok, akik oly komolykodva fűszerezték a farsangot?

Mert, kérjük alássan, a földön — a corpus separatum földjén — legalább is annyi alkalom van dolgozni, mint dorbézolni. A do-

log keserűbb, de édes gyümölcsöt hoz. Mi eddig csupán a dorbézolás gyümölcséből lakomázhattunk, a munka gyümölcsének pedig még a rügyeit se adatott megpillantani! Pedig alaposan sorvad már a városnak a gazdasági élete éppen úgy, mint a szellemi élete. Semmi új intézmény, ami a helyzeteken javíthatna. Ugyszólván sorvadásban van az a testület, amelynek a hivatása volna az „állameszme” és a „magyar-olasz barátság” eddig valótlan ígét megtesztelni. Ez az *incarnatio* hiányzik az egész újabb korszakból. Esmék, mint a bollandgombák, tenyésznek és tenyésződnek; de egy-egy megpendített gondolat végrehajtása megint és megint ad graecas calendae tétetik. Szemfényvesztésben domborodik ki mindennek munkálkodása. Egymásnak hízelegnek s a hívót mutatják; egymást ölegetik s émeleg egymástól a gyomruk; minden jót mondanak egymásnak s mellese, a pokol fenekére szeretnék küldeni egymást. A világ pedig, ez a nagy és bamba publikum, higgyen mindent. Valóság gyanánt vegye a műmenydörgést, a kifestett közbábukat; erős védőbástya gyanánt tisztelje a piros-fehér-zöld papendekliből kiszivárgott állameszmet s arca borulhat a magyar-olasz testvériség teli álmából való életre ébredése előtt, amelyre az „In hoc signo vinces” jelmondatát helyezték. Ez mind gyönyörű dolog — gyermekek mulattatására, de nem egy világosan látó közönség bizalmának a megnyerésére. Elő a munkát, amelynek korszakában nem az arany színű pezsgő, hanem a férfiúi homlok gyönygyözik. És ne mondani, hanem csinálni tessék az állameszmet, még pedig nem annyira annak a *nagyobbnak*, aki türelmesen végig hallgatta azokat a szavakat s bizonyára el is mélyedt a fölt, hogy ilyen nagy kérdés jelentőségét miképp tudja jelentőségtelemné tenni egy egyszerű politikai smok?

Fiume a magyar sajtóban.

Mindenkor csodálkoztunk azon, hogy Fiumét a magyar közönség nem ismeri. Természetesen, ennek az oka a szeretett magyar sajtó volt, amely nem informálta ezt a közönséget a kellő módon arról, hogy mi fán is termett az a nevezetes Fiumének hívott déligyümölcs? Ma már azonban semmi okunk sincs panaszkodni, mert a magyar sajtó „lelküsmertesen” és „tájékozottan” informál. Főképpen két székesfővárosi esti lap. Az egyik a „M-g”, a másik a „M H.”. Ime, a legfrissebb közönségtájékoztató:

A „M. H.” című alkotmánypárti ujság „Magyaros világ Fiumében” címen megírja, hogy a „magyarok és a fiumei olaszág közti érzelmi jóviszony”-t nem lehet megrontani, annyira szívből fakadó. Ezt a nagy állítást már éppen kezdi hinni a naiv közönség, amely a sajtó retortáján keresztül lát, hall és gondolkodik, amikor egyet lapoz a „M. H.”-ban és a

„Magyar szó” címén olvassa, hogy egy fiumei magyar embert magyar szóért hasba szurta egy olasz ember s ehhez hozzáfűzi, hogy

„A szerencsétlenül járt borbély esetét a fiumei magyarság körében nagy megbotránkozással tárgyalták, mert nem először történik, hogy valakit megtámadtak Fiumében csak azért, mert magyarul beszélt az utcán.”

Ezeket a különböző fiumei véleményeket magába szedvén a magyar ujságolvasó közönség: dönti el, hogy melyik információnak adjon hitelt. Ha már túl sokat habozik, minden bizonynyal a kezébe veszi a másik esti lapot, a „M-g”-ot, hogy abból alkosson tiszta képet magának arról a bizonyos „magyar-olasz” testvériségről. Hanem hamarosan ledobja azt is, mert csudák-csudája, az éppen ezeket a dolgokat hozza, mint az „M-H”. Pedig ez 67-es alkotmánypárti, amaz pedig 48-as függetlenségi párti.

Az Austro-Americana üzelmei.

Elkobzott utlevél. A szembaj, nem baj. Fiuméből Triesztbe.

— Saját tudósítónktól. —

A kivándorlás országos rákfenéjének preventív gyógyszere az állam irányító tevékenysége. Amíg az állam felügyeletet gyakorolhat a boldogulást Amerikában kereső pogárai felől, amíg gondoskodásán k meleg pártfogását érezheteti idegenben is a kivándorlottakkal: addig a kivándorlás áradata oly korlátok közé szorul, melyeknek keretét a visszavándorlás állandóan szűkíti.

Ezt már akkor felismerték, amikor a kivándorlás arányai először öltöttek oly veszedelmes mérvet, hogy megszokott ősi magyar nem-törődömséget, a kényszerűség hatása alatt, tettek váltottak fel. Törvényt hoztak a kivándorlásról, határrendőrséget szerveztek s a belügyminiszter időről-időre rendeletileg intézkedett a tiltott kivándorlás megállítására. Ma, amidőn Amerikában rosszabbodtak a viszonyok s a visszavándorlás is érezhetően emelkedett, kényszeresen szükséges a kivándorlási törvény eredeti tendenciájának, a kivándorlás irányításának, szigorú betartása.

Ujságcikk keretében nem ölelhetjük fel a visszavándorlás egész, nagyjelentőségű kérdését, csak annak a ténynek megállapítására szorítkozunk, hogy a visszavándorlottak kilencven százaléka éppen azokból került ki, akik ugyszólván állami ellenőrzés alatt hagyták el az országot.

S ha más nem, ez az egy szempont is döntő súlylyal billenti a kivándorlást mérlegét oly irányba, hogy a belügyminiszter kérelmetlen szigorral üldözze a kivándorlás hiénait, a tilos kivándorlásra csábító garázda ügynökségeket.

Befészkelik ezek magukat mindenhová. A felvidéki határrendőrség, vagy a fiumei hajóhid deszkája egy csöppet sem akadályozza őket a kerítés munkájában. Ilyen jellemző az alábbi eset:

Három ember; Pihovits Vince, Pallay Mihály és Vojtovics János, annak rendje és módja szerint ki akartak vándorolni Amerikába Hajorasoállás előtt a három ember egészségügyi vizsgálatnak vetvén alá magát, az orvos megállapította, hogy Pihovicsnak conj. follicularis, Pallaynak pedig eicatriz nevű szembaja

van. Vojtovics sem egészséges. Ha tehát mégis hajóra szállnának, bizonyos, hogy nem engednék őket partra szállni s így kiteszik magukat annak a veszélnek, hogy a hosszú utazás s az utazási költség kárba vész s ők kénytelenek visszajönni.

Az utrakész kivándorlók lelkiállapotát azonban sietve kiaknázza a fiumei kikötőben prédára leső vigéc. Átsalta a három embert Triestbe — ha beteg, ha nem — viszi őket az Austro-Americana hajója. A beteg, szembajos emberek pénzét elvenni, őket nyomorba dönteni, — nem okoz lelkiismeret furdalást az Austro-Americana ügynökének, sem a vállalatnak.

A három ember átvitorlázott tehát az Oceanon, ahol természetesen nem engedték őket partraszállni. Visszaküldték tehát kizsaroltan, kimondhatatlan szenvedések árán az országba. Vojtovics János panaszló sorokat irt a vállalatához, mely lebeszélte őket a kivándorlásról s a levélből szó szerint idézzük az alábbiakat:

„Budapestben negyven koronát előleget attam, de hogy Fiuméba érkezünk, hát kérem szépen panaszoltam a sorsunkat egy éltés szolgálónak, aki tőlünk az utlevelet elszedte és este oda értünk, aszt montá, hogy menjünk át Triestbe és el is utazot (utaztatott) hármunkat...”

A boldogtalan ember ezután kéri vissza a magyar vállalatól beküldött negyven korona előleget, amit a vállalat természetesen vissza is küldött. Megható, amint az egyszerű észjárású ember leírja helyzetét:

Tesék szives leni nekem eszt a kisösszeget vissza külden, mert nagyon sok a bajom hogy visza kellett utaznom mert nagyon sok költségbe került mert osem dolgoztam semitse kölcsön pénzen gyütem visza Tehát nagyon szépen kérem

Tesenek nekem aszt visza külden erre a címre

Vojtovics János
Komjati Abauj Torna
u p Bodnaszilás

Ezek az apró, szerencsétlen emberek ennek a kivándorlás híjának áldozatul. S így lesz az mindaddig, amíg a kérdést felülől csak keztyüs kézzel fogják meg.

UJDONSÁGOK.

Öngyilkos szerelmesek.

— Saját tudósítónktól. —

A farsang utolsó napjának vig hangulatában egy szomorú tragédia játszódott le a Salute utcában. Egy fiumei fiatalember közös elhatározással előbb a szeretőjét, majd magát lötte agyon. A szegény szép szartorellának meg kellett halnia, mert a szeretője reménytelen szerelme miatt így akarta. A szerelmesek tragédiája abból indult ki, hogy a fiatal fiumei ifjú éppen az első sorozás előtt állott s feleségül akarta venni a szép szartorellát. Szülei természetesen elleneztek a dolgot s ezért határozták el magukat az öngyilkosságra.

A szomorú eset részletei a következők: Scrobogna Rikárd 21 éves fiumei fiatalember, aki szülei Via Salute 1. számú házában lakott s a helybeli Reich-cégnek volt alkalmazottja, hosszabb idő óta szerelmes volt Colazio Noemi 16 éves fiumei szartorellára, egy pomerio utcai asztalos leányára. A fiatalember szülei elleneztek a viszonyt s hallani sem akartak arról, hogy a leányt elvegye. A fiatalember azonban ragaszkodott ehhez, bármennyire figyelmeztették, hogy még a katonaságtól kell előbb szabadulnia. Végre is elkésztésében arra határozta el magát, hogy szeretőjével együtt a halálba menekül.

Tegnap reggel 8 és fél órákor Scrobogna nővére és sógora két revolver lövést hallottak. Nyomban a fiatalember szobájába siettek, ahol a szerelmeseket az ágyban hallva találták. Ágy mellett hevert a revolver, amelyvel Scrobogna Rikárd előbb a tizenhat éves szartorellát, majd magát lötte agyon.

Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget. A rendőrségi orvos megállapította, hogy mind a ketten jobb halántékukon sebesültek meg s hogy a halál nem sokkal az öngyilkosság után következett be. A rendőrhatalóság nyomban intézkedett, hogy a holttesteket a temető halottas házába szállítsák. Az ügyeletes rendőrtiszt megállapította, hogy a szerelmesek

semmiféle levelet nem hagytak hátra. A revolvert elkobozta. Nem sikerült megállapítani, hogy a leány miképpen jutott a fiatalember szobájába. Még éjjel két órákor otthon volt szülei lakásán. Az kétségtelenül beigazolt tény, hogy a szerelmesek közös elhatározással menekültek a halálba. A temető halottas kamrájában ma boncolják a holttestüket.

— **József főherceg és Augustza főherceggasszony Fiumében.** József főherceg és Augustza főherceggasszony a napokban tengeri utra indulnak. A főhercegi pár Fiuméből Nápolyba és innen San-Remoba utazik, ahol néhány napig fog tartózkodni. A főhercegi pár március 17-én tér vissza Budapestre.

— **Rappresentanza.** A városi képviselő testület pénteken délután 6 órákor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. Capudi Celso rappresentanté lemondása. Umagó község emlékirata egy umagó-fiumei vasutovonal létesítése dolgában. Egy hitel megszavazása iskolai célra. Törvényjavaslat az ipari és kereskedelmi tisztviselők biztosítása dolgában. A zárt ülésen több adminisztratív kérdést foglaltak elintézni.

— **Hajórajunk Földközi-tengeri útja.** A magyar-osztrák hajóraj valószínűleg március 9-én érkezik Barcelonába. A király Maura miniszterelnökkel 10-én érkezik oda és 11-én és 12-én marad ott. A király ezzel a látogatásával nemcsak Magyarország-Ausztria iránt való simpatíáját akarja kifejezni, hanem a hajók ágyuit is meg akarja nézni, amelyek szakértők véleménye szerint a legjobb típusok. Minthogy Spanyolország is legközelebb újra fölépíti flottáját, a spanyol király és kormánya tanulmányozni akarják a magyar-osztrák tüzérséget, hogy esetleg Ausztriában megrendeléseket tegyenek. Ez okból a spanyol tengerészeti miniszter technikai bizottsággal szintén elutazik Barcelonába.

— **Térzene a Terzattón.** A 79. gyalogezred zenekara ma délután 3 órától kezdve térzenét ad a terszattói téren.

— **A fiumei cégfelírások.** A fiumei horvát kereskedők testülete, mint jelentették, panasszal fordult a kereskedelmi kormányhoz, amelyben tiltakozott az ellen az intézkedés ellen, hogy Fiumében elsősorban magyar, vagy olasz s csak másodsorban szabad idegen s így horvát nyelvű cégfelírásokat is alkalmazni. Erre a felíratra most érkezett meg a fiumei kereskedelmi kamarához a miniszter válasza, amelyben a belügyminiszterrel gyetérte kijelenti, hogy az említett panasz félreértésen alapulhat, mert semmiféle olyan rendelet nem adott ki, amely a jelzett megszorítást szabta volna meg. A kereskedelmi kormány utal a tévedés eredetére is és megjegyzi leírásában, hogy valószínűleg a nyilvános üzletekre, úgy mint kávéházakra, szállókra, vendéglőkre, korcsmákra stb., nemrég hozott szabályrendelet jóváhagyásának ama feltételéből származhatik, amely szerint az ilyen nyilvános üzletek felíratait elsősorban az állam nyelvén, magyarul, azután a város hivatalos nyelvén, olaszul tartoznak kifüggeszteni és a többi idegen felírások csak kisebb terjedelműek lehetnek. A kereskedők üzleti cégfelírását azonban ez a megszorítás nem érinti és így a horvát kereskedők panasza tárgyaltalan.

— **Az idei kocsi-korzó.** Farsang utolsó napján szokott lezajlani Fiumében a legvidámabb mulatságok láncolata, ekkor tartják meg a konfetti csatát, a kocsi korzót s ez az a nap a korona gyöngyében, amikor senki sem dolgozik és mindenki mulat. A tegnapi délután azonban sehogyan sem sikerült. A kocsi-korzó nagyon szegényes volt, alig lehetett látni egy csinos kocsit. Összesen huszonnégy kocsi vett részt a korzóban, tizennyolc díszített és hat díszítetlen, de az előbbieket sem váltak díszére a farsang utolsó délutánjának.

— **Köszönetnyilvánítás.** A fiumei állami főgimnázium minap rendezett báljára felülfizettek: Nákó Sándor gróf 100 kor., Dr. Vio Ferenc 50 kor., Wickenburg István 10 kor., Fest Aladár 20 kor., Szentgyörgyi Ferenc 20 kor., Corossacz N. 20 kor., Frank Arnold 20 kor., Schittár N. 20 kor., Dr. Bellen N. 20 kor., Egan N. 20 kor., Mohovich D. 20 kor., Gelleich N. 15 kor., Hassenteufel 10 kor., Milcsenich Ignác 10 kor., Lövy N. 12 kor., Tomsich N. 10 kor., Lévy I. 10 kor., Dr. Frisch L.

10 kor., Bachich Péter 10 kor., Kankovszky N. 10 kor., Capudi Celso 10 kor., Pemo Luciano 10 kor., Dr. Vio Antal 10 kor., Dr. Dalma N. 10 kor., Mozog István 10 kor., Fürst N. 10 kor., Reich József 10 kor., Dardi N. 10 kor., Donáth Imre 10 kor., Kucich R. 10 kor., Gigante A. 10 kor., Manasteriotti S. 10 kor., Frotich N. 9 kor., Molnár Varga 8 kor., Gaál János 8 kor., Kovách N. 7 kor., Hausner Ignác, Sepics N. Sdabonya N., Botton N., Delatti, Dr. Vida Sándor 6-6 kor., Perini János, Jechel H., Fedi Gy. Schwarcz N., Varrnu N., Kohn N. 5-5 kor., Balpataky N. 4 kor., Mauersdorfer N., Asperger N., Pariggi N., 3-3 kor., Babari Adél, Rossi Maria, N. N., Tank N., Steiner N., Haas N., Festó N., 2-2 kor., Ceiler N., Friedrich N., Rusich R., Meyer 1-1 kor.

— **Szövetkezet közgyűlése.** A vasutasok fogyasztási szövetkezete első rendes közgyűlését Fodor Armin elnöklete alatt március 1-én tartotta meg. Az elnöki jelentést egyhangulag tudomásul vették. Az alapszabályok megváltoztatására előterjesztett javaslatot a közgyűlés szintén egyhangulag magáévá tette s így az állami tisztviselőkre nézve a kedvező belépési feltételek biztosítva vannak. Ezentul az állami tisztviselők pártoló tagsági díjat nem fizetnek, ellenben a beiratás alkalmával egy-szersmindenkora 5 korona beiratási díj fizetendő. Ennek az eredménye máris mutatkozik. Az állami tisztviselők tömegesen lépnek be a szövetkezetbe. A szövetkezet fejlesztésére szintén programot adott Fodor elnök. A legelső teendők lesznek: a tejjület létesítése, továbbá férfialap osztály és cipész műhely felállítása. A tagoknak szén és fával való ellátása a különös helyi viszonyok miatt még mindig nem sikerült, de az új igazgatóság ennek a nehéz kérdésnek a megoldásával is behatóan fog foglalkozni.

Az igazgatóság tagjai lettek: Fodor Armin, Polgar Samu, Feigl József, Jokits Tivadar, Baltási Miklós, Hajnal Mór, Terjek Antal, Vastagh Géza, Bertics József, Dvorzsák István és Szilágyi Gyula. A felügyelő bizottságba bevalasztották: Farkas Béla, Krusnyák Sándor és Jovánovits Tivadar rendes, Steiner Ernő és Somogyi Sándor póttagokká. Végül Dely Gyula indítványára Fodor elnöknek és az igazgatóságnak fáradságtalan és buzgó munkálkodásáért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki.

— **Kivándorlási hirdetések kifüggesztésének tilalma.** Lajtaufalu vasuti állomáson a „Hamburg—America Line“ hajóstársaság amerikai hajórajaira vonatkozó hirdetmény volt kifüggesztve. Minthogy ezen hirdetések nyilvánosan való kifüggesztése alkalmas arra, hogy a figyelmet a kivándorlásra irányítsa s minthogy hirdetményeinek a vasuti állomásokon való kifüggesztése még a kivándorlók szállítására engedélyt kapott Cunard társaságnak is megtiltattott: a kereskedelmi miniszter rendeletét intézett az önállóan kezelt hazai vasutak igazgatóságaihoz, valamint a Dunagőzhajózási és a Folyam- és tengerhajózási társasághoz, amelyben utasítást ad, hogy amennyiben az előnevezett két hajóstársaságnak hirdetményei, vagy általában az olyan hirdetések, amelyek a nép figyelmét a kivándorlásra felkelteni alkalmasak, az állomásokon, várótermekben, előcsarnokokban, folyosókon vagy esetleg a járművekben kifüggesztve volnának: azoknak eltávolítása iránt haladéktalanul intézkedjenek.

— **Hangverseny.** Thoman István zeneszerző zongoraművész és neje a kiváló dalénekesnő Justh Lajos zongoraművész közreműködésével a hó 7-én szombaton este 8 órákor a Deák-szálló nagytermében hangversenyt rendez. A műsor a következő: 1. a) Glück — Ária, b) Brahms — An ein Veilchen, c) Brahms — Der Schmiech, d) Schubert — Der Jüngling an der Quelle. Éneklő Thoman asszony. 2. Beethoven — Sonata N.ro 32 do minore. Játszsa Just Lajos. 3. a) Wekerlin — Mignonette, b) Bemberg — il neige, c) Massenat — Ouvre tes yeux bleues. Éneklő Thoman asszony. 4. a) Grieg — Papillons, b) Gróf Pejacevich Dóra — Berceuse, c) Moszkowky — Valse mi magg. Játszsa Justh Lajos. 5. a) Tarnay — Romanc, b) Bartók — 2 felsőmagyarországi tót népdal, c) Kálmán Imre — Tüzet rak a német tábor. Éneklő Thoman asszony. Helyár k: Zártszék I—III. sor 6 korona, IV—VIII. sor 4 korona, IX—XVIII. sor 3 korona. Alólhely 2 korona, tanulónak 1 korona 60 fillér.

— **Sorozás.** A városi tanács közli, hogy az 1908. évi sorozásokat a városi kaszárnyá-

ban fogják megtartani. Március 16-án reggel 8 órakor az 1887-ben született állításkötelesek kerülnek sor alá. 17-én a második és harmadik korosztályba tartozók, míg 18-án az idegen állításkötelesek tartoznak sorozásra megjelenni.

— **Vasutasok választmányi ülése.** Az Országos Vasutas Szövetség fiúmai választmánya március hó 5-én Fodor Armin elnöklése alatt választmányi ülést tart. Napirenden a folyó ügyek lesznek. A központ részéről kiküldöttként megjelennek: Wonyafka Károly főszámvevő és Barok Armin, a vonatkísérő központi szakcsoport társelnöke.

— Az „Adria“ betegsegélyő egyesületének közgyűlése. Az „Adria“ m. kir. tengerhajózási társaság betegsegélyő egyesülete e hó 2-án tartotta évi közgyűlését, amelyen Eidlitz Hugó igazgatót egyhangulag elnöknek, Nagy Imre tengerészkapitányt alelnöknek választották. Pénztáros Komócsi Ferenc, titkár Révay Dezső lett. A választmány tagjai lettek: Dénes Adolf, Goldstein Sándor, Klein Armin és Grelinger János.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison“ mozgófényképszínház legújabb műsora: Szerzetes hivatás nélkül. — A touaregek között. — Győzni vagy meghalni (Képek az indiai forradalomból. — Művészi átköltözés.

TAVIKAT. TELEFON.

A magyar delegáció záróülése.

BÉCS, márc. 4. A magyar delegáció ma délután Zichy Tivadar gróf elnöklésével tartotta záróülését, amelyen átvették az delegáció üzenetét s konstatálták, hogy az azonos a magyar delegáció határozatával. Zichy gróf elnök ezután megköszönte a magyar delegátusok működését s ezzel a delegáció ülészakát bezárta. A delegáció legközelebbi ülése májusban lesz.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 4. A képviselőháználnap délelőtt tartja legközelebbi ülését, amelyen már a horvát képviselők is jelen lesznek. Bánffy Dezső báró nagy beszédet fog mondani a házszabályrevízió ellen.

Őrizet alatt.

ZÁGRÁB, márc. 4. A „Narodne Novine“ közli, hogy Frank dr. és Crnkovic házat állandóan csendőrség őrzi, hogy a tüntetések meg ne ismétlődjenek.

A horvát állami tisztviselők.

ZÁGRÁB, márc. 4. Általánosan ismert tény, hogy a horvát állami tisztviselők mindent a kormány jelöltjei ellen szavaztak abban a reményben, hogy Rauch a választások után elhagyja a báni széket. Rauch azonban megmaradt s most attól tartanak, hogy a horvát állami tisztviselőkre rossz idők következnek.

Olaszország új hadihajói.

RÓMA, márc. 4. A tengerészet miniszter legközelebbi törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni a flottaszaporításról. A kormány négy új, 20—20,000 tonnás tornyos csatahajót, négy gyorscirkálót és tíz nyílt tengeri torpedónaszádot kíván építeni. Az összes költségeket 265 millió lirában előirányozza a tengerészeti miniszter és ebből az összegből erre az évre 14 millió lirát állít a költségvetésbe. Egy-egy csatahajó 50 millió lirába fog kerülni. A flottaszaporítással 1912-ben akar elkészülni a kormány.

Terjed a tifusz.

BUDAPEST, márc. 4. A kiütéses tifusz mind komolyabb jeleket ölt. Tegnap és ma hat ember esett össze az utcán. A fertőtlenítő intézetbe szállították őket. Ma újabb három beteget jelentettek be.

Vasuti szerencsétlenség.

BUDAPEST, márc. 4. A budapesti helyi-érdekű vasút szentendrei vonalán egy személyvonat talajszuszamlás következtében kisklott. A mozdony lefordult a töltésről és magával rántotta az egész vonatot. Több utas vasúti alkalmazott megsebesült.

A horvát diétát feloszlatják.

ZÁGRÁB, márc. Rauch Pál báró báró ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy a horvát diétát a megnyitáskor, királyi kéréssel feloszlatja.

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo“

FIUME, Via del Fosso 2.

Elhamvadt gőzmalom.

SZIKSZÓ, márc. 4. Andrassy Dénes gróf gőzmalomán ismeretlen okból tűz támadt. A malom teljesen porrá égett. A kár félmillió koronára rug.

Felelős szerkesztő: Korcsmaros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Grand 6 Prix

Vigyázat a védjegyre.

Vigyázat a védjegyre.

Dr. Angyán, Dr. Elicher, Dr. Herzel, Dr. Kéty, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer, Dr. Liebmann, budapesti egyetemi tanárok, Dr. Glax tanár, Dr. Ebel, Dr. Gorsky, Dr. Kostecky, Dr. Szemere, Dr. Szigeti abbaziai, Dr. Ebers, Dr. Colletti, cirkevencai, Dr. Giordano, Dr. Velo velencei és sok más jeles orvosi kapacitás a

SZENT ISTVÁN védjegyű

Dupla malátasör

a kőbányai Polgári serfőző r. t. gyártmányát ajánlják, melynek kiváló gyógy- és üdítő hatása föltulmulhatatlan.

a „GOLIÁT“ malátasör

10 fillérrel olcsóbb.

Árusítják Fiumében:

Agonia Francesco via Ciotta, Angelini Giuseppe Fiumara, Bach Milan via Giuseppe, Cartesio Nicolò via Governo, Gambinus Buffet via Lido, Grünfeld Buffet Corsia Deak, Moravec Carlo Corso, Pasticcera Salamon Corso, Schittar Giovanni Piazza Zichy, Stochel Giovanni via Alessandrina, Tones Valentino Corso, Unione Comestibili e Coloniali via del Pino, Máv. fogyasztási szövetkezet Lunto Franco.

Ügyes elárusító

ki a magyar és német nyelvet bírja, üzletbe kerestetik. Ugyanott egy kifutó fiú vétetik fel. Cim: Via Molino 3 III. em. 6. ajtó.

A „Pannonia“ kávéházban

ma és minden este
MANCSU PALI
jeles verseczi cigány zenekara
hangversenyez.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárúkbán.

Ruhák mértékre is készítettek

Rauschel Ferenc

első fiumei kézmű- és divatáruháza
a Corsón levő nagyarányu
árutermeit szives figyelmébe
ajánlja ugy a helybeli közön-
ségnek mint a Fiumében és
környékén időző idegeneknek.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe
ajánlja új virágkereskedését

Kovács Teréz

FIUME, Corsia Deak 30 sz.
(Ossoinack-ház) a kapubejáratában.

A Giardino pubblico közvetlen közelében 3
külön-külön álló avagy egybevéve egy nagy

üzlethelyiség kiadó.

Bővebbet az első fiumei kenyérgyárnál.

Dr. MARSIK ANDOR

ügyvédi irodáját

megnyitotta

a Corsia Deak 30 sz. ház I. em.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírnevű

MAGYAR VENDÉGLŐ

magyar otthon

„Riva Szapary“, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye.

Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betetkönyvek és folyószámlák után

4½% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Magyar cég. **Wellmann Testvérek** Nagy szűtők

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

Vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsán felszerelt raktára olcsó áron.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányu losonci
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománczedények.

Lovranában (Abbazia közvetlen közelében)
a „**QUARNERO**“ szállodát
és PENSIÓT

LÁTOGATJA MINDEN MAGYAR EMBER.

Tulajdonos: ZIPERA RUDOLF, az abbaziai Jeanette szálló volt szakáosa.
Kitüntette a nagy korona-renddel a svéd király által.

Kitűnő konyha. Elegánsan berendezett balkonos szobák
gyönyörű tengeri kilátással. Remek terrasz.

Mérsékelt árak. Fűrdők a házban.

Családok részére nagy engedmény.

VELENCE
CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK
a Márkustér közvetlen közelében
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 $\frac{1}{2}$ lirától, teljes
penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Vársaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GÖZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121. sz.
Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasút mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Fiume első magyar fodrásza

Csizmás Demeter

Fiume Via Adamich 2. sz.
— az Europa szálló közelében. —

Mindenféle használt
butort veszek
a legjobb árban.

Deutsch M.
Via Governo 4.

A **DREHER ANTAL**-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jéggvár: Canale-utca, Steimann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládában érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

VELENCE
HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kénye-
lemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek
étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű
söreinek kimérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvencz
találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

Ha szereti az egészségét,

használjon kizárólag

aluminium konyhadényeket

tiszta alumíniumféműből, a melyekkel fűtő-
anyagban 40°-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrassy 17. — FIUME — Via Andrassy 17.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

KURZ FRIGYES
szobafestő

czimfestő és mázoló,
Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet-
festést, mázolást a legegyszerűbb
kivitektől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-
cimentablák készítését a legmo-
dernebb kivitelben a legolcsóbb
árak mellett.

A n. é. közönség szives párt-
fogását kéri

még, tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

BRISTOL PENSIO
és
RIVIERA PENSIO
LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szén
kertekkel. Szobák tengeri kilátással.
Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.
— Minden szükséges kényelem. —

PROSPEKTUS.

Tivoli Szálloda és Pensio

lői-ben, Abbaziától 10 percnyire
Gyönyörű, kiránduló hely uzsonákra.
Naponta friss halak, magyar gulyás és
sült íba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyö-
nyörű tengeri kilátással.

Jutányos árak.

Tulajdonos: BARTH E. G.

Lokey kávéház
ABBAZIA.

Reichsstrasse, a kurpark átellenében,
Magyarok kedvencz találkozó helye.

Figyelmes kiszolgálás.

Cinematograf „EDISON”

Moz. előnykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekintélyesebb ve-
títési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényel-
mes ülészekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től
kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók
a pénztárnál.

1200 darab
uri női és gyermek
TÉLI TRIKÓT

tekintettel a téli szezon előre-
haladására bámulatos olcsón

ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.